PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15005233	IES Agra do Orzán	A Coruña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Historia da arte	2º Bac.	4	116

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	32
4.2. Materiais e recursos didácticos	33
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	33
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	34
6. Medidas de atención á diversidade	35
7.1. Concreción dos elementos transversais	35
7.2. Actividades complementarias	36
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	36
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	37
9. Outros apartados	37

1. Introdución

O IES Agra do Orzán é un centro educativo de titularidade pública no que se imparten ensinanzas de ESO, Bacharelato, o Ciclo Superior de Acondicionamento Físico e o Ciclo Superior de Ensinanza e Animación Sociodeportiva.
O Centro está situado nun barrio periférico da cidade, o máis densamente poboado, cun gran aporte de emigrantes de diversa procedencia, que teñen o seu reflexo na composición do noso alumnado. Dos 559 alumnos IES Agra do Orzán matriculados nas datas en que se elaborou esta programación, 87 naceron fóra de España en 24 países distintos e 64 teñen outra nacionalidade; no Instituto conviven 20 nacionalidades diferentes e máis dun terzo do alumnado ten, polo menos, un proxenitor estranxeiro.
O alumnado, excepción feita dos emigrantes recentemente incorporados ao noso sistema educativo, dun pequeno número de alumnos procedentes de diversos centros en Bacharelato e do alumnado dos Ciclos Formativos, procede case na súa totalidade dos colexios do barrio adscritos ao Centro: o CEIP Plurilingüe María Barbeito e Cerviño e o CEIP Raquel Camacho.
Historia do Arte é unha materia de opción do bloque de materias troncais que se imparte na modalidade de Ciencias Sociais e Humanidades de segundo de Bacharelato.
A materia de Historia do Arte debe contribuír á sensibilización do alumnado no análise, coñecemento e estudio crítico e razoado dunha linguaxe tan universal como a da obra artística. Este obxectivo básico fai necesario que o alumnado coñeza os aspectos estilísticos, formais ou técnicos que caracterizan ás obras de arte, pero tamén que afonde en dito coñecemento incluíndo unha perspectiva humanística na análise da obra de arte. Iso implica que tamén se estude o contexto histórico que en todo momento e lugar condiciona e da sentido a calquera aspecto do deviñer humano, e neste caso ao significado do proceso da creación artística en todos os seus campos.
A Historia da Arte ten por obxecto de estudo a obra de arte como produto resultante da intelixencia, da creatividade e da actuación humanas, que se manifestaron de xeito diferente nas diversas sociedades e culturas ao longo do tempo.
O estudo da historia da arte débelle achegar ao alumnado os coñecementos necesarios para a análise, a interpretación e a valoración da arte a través da linguaxe das formas e do pensamento visual. A obra de arte, xunto con outras fontes de coñecemento histórico, constitúe un valioso testemuño para coñecer a mentalidade, a cultura e a evolución das sociedades: é, daquela, imprescindible estudala no seu contexto histórico, social e cultural, incidindo á vez no feito de que as obras artísticas poden perdurar a través do tempo con usos e funcións sociais diferentes en cada época. Polo tanto, permite ao alumnado adquirir unha serie de coñecementos relacionados con conceptos, procedementos, competencias, capacidades, actitudes, valores e capacidade crítica, proporcionándolle así unha formación xeral e integradora da concepción do arte como linguaxe de carácter universal cuxas funciones evolucionan, dentro dos distintos contextos históricos, no espazo e no tempo. Asemade, é importante que o alumnado teña oportunidade de desenvolver a comprensión razoada e o análise crítico dos conceptos humanísticos e estéticos que le permitan interpretar as imaxes e teorías artísticas con pracer, rigor e sensibilidade.
Proponse unha selección que permita unha aproximación xeral ao desenvolvemento da arte occidental, desde o nacemento do clasicismo na antigüidade grecorromana ata a arte contemporánea. Neste sentido, resulta preferible centrar o estudo nas características esenciais dos períodos, estilos ou correntes máis significativos da arte occidental, así como na súa evolución, a través da análise dun número limitado de obras representativas ou nomeadamente salientables , e onde a representación da arte realizada en Galicia xogue un papel importante, aínda que iso obrigue a renunciar de antemán a certos/as artistas e obras de interese indiscutible. Asemade, ao ser a Historia da Arte unha materia opcional da ABAU, teranse moi en conta as indicacións que estableza a CIUG para o presente curso.
A complexidade dos factores que interveñen na creación da obra de arte e a especificidade de cada linguaxe artística esixen utilizar un método de análise que integre distintas perspectivas, entre as que poden sinalarse, polo menos, a formal, a sociolóxica e a iconolóxica. A perspectiva formal oriéntase a ver, recoñecer e valorar a materialidade das formas artísticas como unha linguaxe específica, a descubrir os seus procesos e as técnicas de creación, a función ou as funcións para as que foron creadas, así como as concepcións estéticas que manifestan. A perspectiva sociolóxica aborda a relación entre os/as artistas e a os/as clientes, as persoas destinatarias da obra, as formas de patrocinio, a consideración social do/da artista, ou a demanda e o consumo de arte. Canto á perspectiva iconolóxica, parte da análise iconográfica para indagar no significado último que o/a autor/a da obra pretende transmitir
A Historia do Arte, pola súa índole humanística, inclúe a maioría dos elementos transversais no seu currículo, contendo polos seus valores intrínsecos, un elevado potencial para contribuír á formación integral do alumnado xa que a través do análise da obra de arte o alumnado comprenderá o espírito da sociedade que as produciu, a súa mentalidade, a súa forma de vida e pensamento e analizando criticamente eses valores, contribuirá ao fortalecemento dos elementos transversais, desenvolvendo actitudes de rexeitamento ante as desigualdades sociais e económicas dos pobos, actitudes de tolerancia e respecto por ideas e crenzas que non coincidan con a propia,

valorando o papel das manifestacións artísticas como vehículo de convivencia pacífica e intercambios culturais, os momentos nos que a produción artística se realizou nun ambiente de liberdade fomentando a creatividades, valorando negativamente a marxinación da muller nas sociedades do pasado e do presente, o impacto medioambiental de arquitectura e urbanismo e de forma moi especial a valoración do patrimonio artístico e a responsabilidade da súa conservación, pois se trata dun legado que ha de transmitirse ás xeracións futuras.
Todo elo require loxicamente que o alumnado poida abordar os temas de estudio de forma que se consideren os aspectos citados ata agora, dándolle ademais oportunidade de analizar, razoar, investigar, valorar, opinar, expoñer aos demais argumentos en apoio das propias opinións e, en definitiva, aprender e aplicar os procedementos asociados ao estudio dunha materia como esta.
Por último, esta materia contribúe á adquisición das competencias clave, pero especialmente, e polas súas características, ao desenvolvemento da competencia de conciencia e expresións culturais (CeC), ao promover principalmente o coñecemento e explicación dos feitos artísticos e culturais e o recoñecemento dos trazos característicos dos diferentes estilos artísticos. Como é lóxico, tamén contribúe de maneira efectiva ao desenvolvemento das competencias sociais e cívicas (CSC), ao relacionar o desenvolvemento cultural e artístico con as sociedades en que se desenvolven e explicar as causas das súas creacións artísticas. Tamén desenvolve a competencia dixital (Cd) ao fomentar a busca, tratamento e difusión da información a través das tecnoloxías e a de comunicación lingüística (CCL) ao fomentar a adquisición dun vocabulario específico e o desenvolvemento da capacidade expresiva do alumnado. Tampouco é desdeñable a súa contribución ao desenvolvemento do sentido de iniciativa e espírito emprendedor xa que se fomenta a creatividade e a autonomía no proceso de aprendizaxe do alumnado e da de aprender a aprender (CAA) ao promover o desenvolvemento de estratexias de pensamento autónomo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar diferentes concepcións da arte ao longo da historia, seleccionando e analizando información diversa de forma crítica, para valorar a diversidade de manifestacións artísticas como produto da creatividade humana e fomentar o respecto por estas.	3				40	1-3		1-32
OBX2 - Recoñecer as diversas linguaxes artísticas como unha forma de comunicación e expresión de ideas, desexos e emocións, utilizando con corrección a terminoloxía e o vocabulario específico da materia, para expresar con coherencia e fluidez os seus propios xuízos e sentimentos e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais.	1-5			1	12-50	1	3	2-32
OBX3 - Distinguir as distintas funcións da arte ao longo da historia, analizando a dimensión relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética da obra de arte, da súa produción e a súa percepción, para promover unha apreciación global e un xuízo crítico e informado destes.					12-40	1-3		1-2-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar e caracterizar os principais movementos artísticos ao longo da historia, recoñecendo as relacións de influencia, préstamo, continuidade e ruptura que se producen entre eles, para comprender os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte e fomentar o respecto e aprecio das manifestacións artísticas de calquera época e cultura.					40	1-2-3		1-2-32
OBX5 - Identificar e contextualizar espacial e temporalmente as máis relevantes manifestacións e personalidades artísticas, analizando a súa contorna social, política e cultural, e os seus aspectos biográficos, para valorar as obras e aos seus artistas como expresión da súa época e ámbito social, apreciar a súa creatividade e promover o coñecemento de diversas formas de expresión estética.					31-40	1-2-3		1-2-32
OBX6 - Coñecer e valorar o patrimonio artístico no ámbito local, nacional e mundial, analizando exemplos concretos do seu aproveitamento e as súas funcións, para contribuír á súa conservación, o seu uso comprometido a favor da consecución dos Obxectivos do Desenvolvemento Sostible e promoción como elemento conformador da identidade individual e colectiva, e como dinamizador da cultura e da economía.					40	1-2-3	1	1-2-32
OBX7 - Distinguir e describir os cambios estéticos e os diferentes canons de beleza ao longo da historia da arte, realizando análises comparativas entre obras de diversos estilos, épocas e lugares, para formarse unha imaxe axustada de si mesmo e consolidar unha madurez persoal que permita mostrar sensibilidade e respecto cara á diversidade superando estereotipos e prexuízos.					11-31-40	1-3		1-32
OBX8 - Integrar a perspectiva de xénero no estudo da historia da arte, analizando o papel que ocuparon a muller e a imaxe que dela se deu nos diferentes estilos e movementos artísticos, para visibilizar as artistas e promover a igualdade efectiva entre mulleres e homes.	5				31	1-2-3		1-2-32

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A Linguaxe Artística	Aborda unha introdución á Historia da Arte na que analizaremos os elementos configuradores da obra de arte e o significado da mesma.	4	4	X	X	X
2	A arte grega	Grecia, creadora da linguaxe clásica. Principais manifestacións.	8	12	X		
3	A arte romana	A visión do clasicismo en Roma. A arte na Hispania romana.	8	11	X		
4	A arte paleocristiá e bizantina	A aportación cristián na arquitectura e a iconografía. Arte Paleocristián. Bizancio.	7	6	X		
5	A arte prerrománica	A conservación e transformación da linguaxe clásica ao comezo da Idade Media. Artes Visigoda, Asturiana e de Repoboación.	7	6	X		
6	A arte románica	Configuración e desenvolvemento da arte románica. Igrexas e mosteiros. A iconografía románica. O románico no Camiño de Santiago.	8	8	X		
7	A arte gótica	A aportación do Gótico, expresión dunha cultura urbana. A catedral e a arquitectura civil. Modalidades escultóricas. A pintura italiana e flamenca, orixe da pintura moderna.	8	9		X	
8	A arte do Renacemento	O Renacemento. Mecenas e artistas. Orixe e desenvolvemento da nova linguaxe en arquitectura, escultura e pintura. Aportacións dos grandes artistas do Renacemento italiano. A recepción da estética renacentista na Península Ibérica.	8	13		X	
9	A arte do Barroco	Unidade e diversidade do Barroco. A linguaxe artística ao servicio do poder civil e eclesiástico. O urbanismo barroco. Igrexas e palacios. Principais tendencias. O Barroco hispánico. Urbanismo e arquitectura. imaxinaría barroca. A aportación da pintura española: as grandes figuras do Século de Oro. O século XVIII. A pervivencia do Barroco. O refinamento Rococó.	8	13		X	
10	O Neoclasicismo, o Romanticismo e Goya	Neoclasicismo e Romanticismo. A figura de Goya.	7	8		X	
11	A arte da segunda metade do século XIX	A revolución industrial e o impacto dos novos materiais na arquitectura. Do Historicismo ao Modernismo. A Escola de Chicago. O nacemento do urbanismo moderno. A evolución da pintura: Realismo, Impresionismo, Simbolismo. Os postimpresionistas, o xerme das vangardas pictóricas do século XX. A escultura: a pervivencia do clasicismo. Rodin.	7	6			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
12	A arte na primeira metade do século XX	O fenómeno das vangardas nas artes plásticas: Fauvismo, Cubismo, Futurismo, Expresionismo, pintura abstracta, Dadaísmo e Surrealismo.	7	10			X
13	A arquitectura no século XX	Renovación do linguaxe arquitectónico: o funcionalismo do Movemento Moderno e a arquitectura orgánica. O predominio do Movemento Moderno ou Estilo Internacional en arquitectura. A arquitectura ao marxe do estilo internacional: High Tech, arquitectura Posmoderna, Deconstrucción.	7	6			X
14	A arte na segunda metade do século XX	As artes plásticas: das segundas vangardas a a posmodernidad. Novos sistemas visuali: fotografía, cine e televisión, cartelismo, cómic. A combinación de linguaxes expresivas. O impacto das novas tecnoloxías na difusión e a creación artística. Arte e cultura visual de masas. O patrimonio artístico como riqueza cultural. A preocupación pola súa conservación.	6	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A Linguaxe Artística	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes aplicándoa ás relacións que se producen entre estilos, autores e movementos no comentario das obras propostas.	PE	70
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes en exposicións orais e escritas.	TI	30
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Comprende a importancia da conservación do patrimonio artístico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O debate sobre a definición de arte. O concepto da arte ao longo da historia. - A linguaxe artística: a arte como forma de comunicación. A variedade de códigos e linguaxes. Símbolos e iconografía na arte. A subxectividade creadora. A complexidade da interpretación. O xuízo estético. - Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Ferramentas para a análise da obra de arte: elementos técnicos, formais e estilísticos. Estudo iconográfico e significado, identificación, contextualización e relevancia da obra. A análise comparativa. - O patrimonio artístico: preservación, conservación e usos sostibles. Museografía e museoloxía.

UD	Título da UD	Duración
2	A arte grega	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Definir os tipos de templo grego, con referencia ás características arquitectónicas e á decoración escultórica	PE	70
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Identifica as seguintes obras arquitectónicas gregas: Partenón, Tribuna das caríatides do Erecteion e Templo de Atenea Nike		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Identifica e analiza as seguintes esculturas gregas: "Discóbolo" de Mirón, "Doríforo" de Policeto, unha "métopa do Partenón" de Fidias, "Hermes con Dionisio neno" de Praxíteles e o "Apoxiomeno" de Lisipo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Define o concepto de orde arquitectónica e compara as tres ordes da arquitectura grega.	TI	30
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Explica a evolución da figura humana masculina na escultura grega a partires do "Kouros" de Anavysoso , o "Doríforo" de Policleto e o "Apoxiomenos" de Lisipo.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia. - O clasicismo grego: antecedentes, plenitude e helenismo. - Contextualización histórica da cultura e da arte grega. - As ordes arquitectónicas. Principais edificios da arquitectura grega. - O templo grego: O Partenón, o Erecteion e o templo de Nike Áptera - A evolución da escultura grega. Os kuroi. Os grandes mestres dos séculos V e IV. MIrón ("Discóbolo"), Policleto ("Doríforo"), Fidias("metopas da Centauromaquia"), Praxíteles ("Hermes de Olimpia"), Scopas e Lisipo e o seu canon (Apoxiomenos"). - O Helenismo - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.

UD	Título da UD	Duración
3	A arte romana	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Explica as características esenciais da arte romana e a súa evolución no tempo e especifica as achegas da arquitectura romana en relación coa grega.	PE	70
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Identifica as seguintes obras arquitectónicas romanas: Panteón de Roma, Teatro de Mérida, Coliseo de Roma, Acueducto de Segovia e Arco de Tito.		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Describe as características e funcións dos principais edificios romanos usando o vocabulario específico propio.	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Explica os trazos principais da cidade romana.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Especifica as innovacións da escultura romana en relación coa grega.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Explica quen eran os/as principais clientes da arte romana e a consideración social da arte e dos/as artistas.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX.
- Arte e romanización: a obra civil romana.
- Contextualización histórica da arte romana.
- A cidade romana, as súas partes e técnicas constructivas. As tipoloxías
- Os templos: O "Panteón de Agripa"
- Os edificios conmemorativos: o "Arco de triunfo de Tito"
- Os edificios de espectáculos: O "Coliseo" e o "Teatro de Mérida"
- As obras civís: O "Acueduto de Segovia"
- Escultura. O retrato e o relevo histórico.
- A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.

UD	Título da UD	Duración
4	A arte paleocristiá e bizantina	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocabulario amplo referido á arte paleocristiá e bizantina	PE	70
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Explica as características esenciais da arte paleocristiá e bizantina e a súa evolución no tempo a partires do comenario de obras de arte, especialmente a basílica de Santa Sofía de Constantinopla.		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Explicia as características esenciais da arte paleocristiá.	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Describe a orixe, as características e a función da basílica pleocristiá e a súa evolución no tempo.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Analiza os cambios na representación da figura humana e na decoración dende a arte romana á bizantina.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia. - A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX. - A arte e a súa función didáctica e relixiosa nas sociedades teocéntricas. - A nova iconografía: a pintura das catacumbas. - A cristianización da basílica. - Os edificios bizantinos e a cúpula: "Santa Sofía". - A decoración musivaria. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.

UD	Título da UD	Duración
5	A arte prerrománica	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocabulario amplo referido á Arte Prerrománica.	PE	70
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Identifica as seguintes obras arquitectónicas prerrománicas: Santa Comba de Bande, Santa María del Naranco e San Miguel de Celanova		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Analiza e comenta obras da arte Prerrománcia utilizando unha metodoloxía adecuada	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Enumera os aspectos formais e tipoloxías da Arte Prerrománica diferenciando entre aqueles que lles son propios e aqueles herdados da arte romána.		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Define a Arte Prerrománica e especifica as súas manifesacións en Espñañ e Galicia.		
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Entende a importancia da conervación do patrimonio cultural e artístico galego.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- A arte prerrománica en España. A arte románica e gótica.
- Definición do concepto de arte «prerrománica» e contextualización histórica
- Arte visigótica, arte asturiana e arte mozárabe: a súa arquitectura e ourivería: "Santa Comba de Bande", "Santa Mª del Naranco" e "San Miguel de Celanova"
- A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.
- Arquitectura e espazo: a creación de espazos arquitectónicos.

UD	Título da UD	Duración
6	A arte románica	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocabulario amplo referido á Arte Románcia.	PE	70
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.3 - Identificar e analizar a complexidade do proceso de creación artística, elaborando recensións biográficas sobre as figuras máis destacadas e atendendo aos aspectos persoais que faciliten a comprensión do significado e do valor da obra, tomando conciencia do papel do artista no proceso creador.	Identifica e analiza as seguintes obras románicas: Arquitectura da Catedral de Santiago, e esculturas da Fachada de Praterías e Pórtico da Gloria da Catedral de Santiago		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Describe as características xerais e sitúa cronolóxicamente e localiza nun mapa as principais obras da Arte Románica,	TI	30
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Explica as características e evolución da Arte Románica en Espña		
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Interpreta as obras románicas en relación á función relixiosa e didáctica da arte medieval e describe as características e funcións das igrexas e dos mosteiros no románico.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	A explica a importanciá da Arte Románica do Camiño de Santiago.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia.
- A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX.
- A arte prerrománica en España. A arte románica e gótica.
- Contextualización histórica e cultural da arte románica.
- Elementos formais e solucións construtivas. A igrexa de peregrinación e o mosteiro.
- A Catedral de Santiago de Compostela
- A Escultura románica: os pórticos de Praterías e da Gloria
- A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.

UD	Título da UD	Duración
7	A arte gótica	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocbulario amplo referido á Arte Gótica	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.3 - Identificar e analizar a complexidade do proceso de creación artística, elaborando recensións biográficas sobre as figuras máis destacadas e atendendo aos aspectos persoais que faciliten a comprensión do significado e do valor da obra, tomando conciencia do papel do artista no proceso creador.	Interpreta as obras da Arte Gótica en relación á concepción e función relixiosa e didáctica da arte medieval.		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Interpreta as obras da Arte Gótica en relación á concepción e función relixiosa e didáctica da arte medieval.	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Interpreta as obras da Arte Gótica en relación á concepción e función relixiosa e didáctica da arte medieval.		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Explica as innovacións da pintura flamenga do século XV e cita algunhas obras dos seus principais representantes e as innovacións da pintura de Giotto e do Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia. - A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX.

Contidos
- A arte prerrománica en España. A arte románica e gótica. - Contextualización histórica e cultural da arte gótica. - Características xerais da arquitectura gótica. As catedrais de Reims e León - A pintura italiana do Trecento e os primitivos flamengos do século XV: "A fuxida a Exipto" de Giotto, "O matrimonio Arnolfini" de Van Eyck e "o Xardín das Delicias" do Bosco. - Pintura e perspectiva: a conquista da terceira dimensión. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.

UD	Título da UD	Duración
8	A arte do Renacemento	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocabulario amplo referido ao Arte do Renacemento.	PE	70
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Identifica as principais obras arquitectónicas e escultóricas xunto cos seus autores da Arte do Renacemento:		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.3 - Identificar e analizar a complexidade do proceso de creación artística, elaborando recensións biográficas sobre as figuras máis destacadas e atendendo aos aspectos persoais que faciliten a comprensión do significado e do valor da obra, tomando conciencia do papel do artista no proceso creador.	Identifica as principais obras prictóricas xunto cos seus autores da Arte do Renacemento:		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Sitúa cronoloxicamente as principais obras da Arte Renacentista.	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Interpreta as obras da Arte do Renacemento considerando a concepción e función que a arte tiña baixo a visión do Humanismo.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Analiza os cambios no concepto de beleza que trouxo o Renacemento.		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Especifica as características peculiares do Renacemento español en comparación co italiano		
CA3.3 - Coñecer e analizar criticamente a imaxe que se deu da muller na historia da arte, mediante a análise comparativa de obras de distintas épocas e culturas nas que se representen figuras, roles, símbolos e temas relacionados coa feminidade.	Analiza e comprende a imaxe da muller no Renacemento		
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Comprende a importancia da conservación do patrimonio artístico.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia. - A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX.

Contidos
- A arte renacentista: Quattrocento e Quinquecento. O Renacemento en España: Juan de Herrera e O Greco. - A arquitectura do Renacemento Italiano, Quattrocento e Cinquecento: cúpula de Santa María das Flores de Brunelleschi; pazo Médici-Riccardi de Michelozzo; templo de San Pietro in Montorio de Bramante; cúpula e proxecto de planta de San Pedro do Vaticano, de Michelangelo; Il Gesù en Roma, de Giacomo della Porta e Vignola; Villa Rotondade Palladio. - A escultura do Renacemento Italiano, Quattrocento e Cinquecento: ¿David¿ e "Gattamelata", de Donatello; "Piedade" do Vaticano, "David", "Moisés" e as tumbas mediceas, de Michelangelo. - A pintura do Renacemento Italiano, Quattrocento e Cinquecento: "O tributo da moeda" de Masaccio;; "A Virxe das rochas" e "A Gioconda", de Leonardo da Vinci; "A Escola de Atenas" de Rafael; a bóveda e o "Xuízo Final" da Capela Sixtina, de Michelangelo; "Venus de Urbino" e "Carlos V en Mühlberg", de Tiziano - O Renacemento en España, Juan de Herrera: O Escorial. - O Renacemento en España, O Greco: "O martirio de San Mauricio", "O enterro do Señor de Orgaz", "A adoración dos pastores". - Pintura e perspectiva: a conquista da terceira dimensión. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX. - A representación da muller na arte desde unha perspectiva crítica. - A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte. - Arquitectura e espazo: a creación de espazos arquitectónicos. - Arte e intervención no territorio: o urbanismo como arte.

UD	Título da UD	Duración
9	A arte do Barroco	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza a terminoloxía e vocabulario específico, demostrando un coñecemento básico da arte barroca.	PE	70
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Identifica as principais obras arquitectónicas e escultóricas xunto cos seus autores da Arte do Barroco:		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.3 - Identificar e analizar a complexidade do proceso de creación artística, elaborando recensións biográficas sobre as figuras máis destacadas e atendendo aos aspectos persoais que faciliten a comprensión do significado e do valor da obra, tomando conciencia do papel do artista no proceso creador.	Identifica as principais obras prictóricas xunto cos seus autores da Arte do Barroco:		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Sitúa cronoloxicamente as principais obras da Arte Barroca		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Especifica as características peculiares do Barroco español en comparación co italiano		
CA3.2 - Coñecer as principais figuras femininas da historia da arte, dándolle visibilidade á muller como artista, analizando o contexto político, social e cultural no que desenvolveron a súa produción artística e recoñecendo o seu esforzo por facerse valer nel.	Identificar mediante traballos de investigación as principais figuras femininas dentro do barroco.	TI	30
CA3.3 - Coñecer e analizar criticamente a imaxe que se deu da muller na historia da arte, mediante a análise comparativa de obras de distintas épocas e culturas nas que se representen figuras, roles, símbolos e temas relacionados coa feminidade.	Analiza e comprende a imaxe da muller durante o Barroco.		
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Distinguir e valorar a arte e o patrimonio artístico herdado da arte barroca, sobre todo en España, visualizando obras e diversas fontes histórico-artísticas.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como instrumento máxico-ritual ao longo da historia. - A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX. - Barroco e Contrarreforma en Italia e España: obras esenciais en arquitectura, escultura e pintura. Arquitectura barroca galega. - A arquitectura en Italia: a "Fachada de San Pedro do Vaticano" de Maderno, e a "Praza de San Pedro" de Bernini e San Carlos das catro fontes " de Borromini. - A escultura en Italia: "Apolo e Dafne" e "A transververación de Santa Teresa" de Bernini. - A Pintura en Italia. O naturalismo ("A vocación de San Mateo" de Caravaggio e "Judit decapitando a Holofernes" de Artemisia Gentilleschi) e os problemas da luz: Caravaggio e Artemisia Gentilleschi. O clasicismo nos frescos dos Carracci. - A arquitectura barroca española e galega: a "Torre do Relxo" de Andrade, a "Fachada do Obradoiro" de Fernando de Casas e a "Fachada de Santa Clara de Santiago" de Simón Rodríguez. - A gran imaxinaría: Castela, Andalucía e Murcia: "A Piedade" de Gregorio Fernández - A pintura barroca en España. O naturalismo tenebrista e o Realismo Barroco: "O aguador de Sevilla", "A fragua de Vulcano", "A rendición de Breda", e "As Meninas" de Velazquez. - Pintura e perspectiva: a conquista da terceira dimensión. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX. - A representación da muller na arte desde unha perspectiva crítica. - A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte. - Arquitectura e espazo: a creación de espazos arquitectónicos. - Arte e intervención no territorio: o urbanismo como arte.

UD	Título da UD	Duración
10	O Neoclasicismo, o Romanticismo e Goya	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza a terminoloxía e vocabulario específico, demostrando un coñecemento básico da arte barroca.	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Identifica as principais obras, xunto cos seus autores, da Arte do Neoclasicismo, Romanticismo e, especialmente, de Goya.		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA2.3 - Identificar e analizar a complexidade do proceso de creación artística, elaborando recensións biográficas sobre as figuras máis destacadas e atendendo aos aspectos persoais que faciliten a comprensión do significado e do valor da obra, tomando conciencia do papel do artista no proceso creador.	Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador desde a súa chegada á Corte ata o seu exilio final en Burdeos		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Comprende as circunstancias históricas e políticas da Europa do século XIX, en particular as Revolucións Liberais e os Nacionalismos.	TI	30
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Clasifica a patires do seus elementos formais os diferentes movementos que se dan no s. XIX e diferencia particularmente a figua de Goya.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Analiza e comprende os cambios no concepto de beleza entre o Neoclasicismo e o Romanticismo.		
CA3.1 - Coñecer e explicar as principais manifestacións e movementos artísticos, identificando e analizando o seu contexto cultural, a súa vinculación coas funcións atribuíbles á arte, as súas características estilísticas fundamentais e o seu desenvolvemento no tempo.	Explica as razóns do xurdimento do Neoclasicismo e o Romanticismo e as súas característics xerais en arquitectura, escultura e pintura.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX.
- Pintura e perspectiva: a conquista da terceira dimensión.
- A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX.
- O papel das academias no século XVIII. O neoclasicismo.
- Características xerais do neoclasicismo.
- As academias.
- A arte como idioma de sentimentos e emocións. A natureza e a representación das emocións. O romanticismo.
- Pintura española do século XIX: Goya.
- Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador, desde a súa chegada á Corte ata o seu exilio final en Burdeos
- Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Goya: "O parasol", "A familia de Carlos IV", "O 2 de maio de 1808 en Madrid" ("A loita cos mamelucos"), "Os fusilamentos do 3 de maio de 1808; e "Saturno devorando un fillo
- A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte.

UD	Título da UD	Duración
11	A arte da segunda metade do século XIX	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza a terminoloxía e vocabulario específico, demostrando un coñecemento básico da arquitectura do século XIX e dos movementos impresionista e postimpresionista.	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Recoñecer os mecanismos que rexen a evolución da historia da arte a partir da análise comparativa de obras de diversas épocas e da explicación das relacións de influencia, préstamos, continuidade e ruptura que se producen entre estilos, autores e movementos.	Clasifica e comenta as principais obras da pintura e escultura impresionista e postimpresionista.		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA3.1 - Coñecer e explicar as principais manifestacións e movementos artísticos, identificando e analizando o seu contexto cultural, a súa vinculación coas funcións atribuíbles á arte, as súas características estilísticas fundamentais e o seu desenvolvemento no tempo.	Clasifica a partir dos seus aspectos formais os diferentes movementos que se dan durante o cambio de século.		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Describe as características xerais do Impresionismo e o Postimpresionismo.	TI	30
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Interpreta as obras da Arte Impresionista e Postimpresionista considerando a concepción e función que o arte e en particular o que significou a ruptura coa Academia.		
CA2.4 - Elaborar argumentos propios sobre a noción de beleza, comparando canons e obras de diversos tipos, estilos, épocas e lugares, apreciando a diversidade como fonte de enriquecemento, superando estereotipos e prexuízos, e promovendo a formación dunha imaxe axustada de si mesmo.	Analiza e comenta obras da Arte Impresionista e Postimpresionista. Enumerando os aspectos formais e tipoloxías que as caracterizan, diferenciando entre aqueles elementos que lle son propios e aqueles herdados doutros estilos		
CA2.5 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Explica os cambios que se producen no século XIX nas relacións entre artistas e clientes, referidos á pintura.		
CA3.2 - Coñecer as principais figuras femininas da historia da arte, dándolle visibilidade á muller como artista, analizando o contexto político, social e cultural no que desenvolveron a súa produción artística e recoñecendo o seu esforzo por facerse valer nel.	Coñecer o papel das figuras femininas no Impresionismo a través da figura de Camille Claudel e o comentario da obra L¿Age mûr.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Coñecer e analizar criticamente a imaxe que se deu da muller na historia da arte, mediante a análise comparativa de obras de distintas épocas e culturas nas que se representen figuras, roles, símbolos e temas relacionados coa feminidade.	Subraiar mediante o estudio de diferentes fontes histórico-artísticas o tratamento da imaxe que se deu da muller durante esta época artística comparándoa con outras.		
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Comprende a importancia da conservación do patrimonio así como do seu uso sostible		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - A arte como dispositivo de dominación e control: desde as primeiras civilizacións urbanas ata o século XIX. - Pintura e perspectiva: a conquista da terceira dimensión. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o mundo antigo ata o século XIX. - A arte como medio de progreso, crítica e transformación sociocultural desde o pensamento ilustrado ata o século XIX. O realismo. - O século XIX: a arte dun mundo en transformación. - A Arquitectura: Historicismo. Edificios de ferro e cristal. O modernismo. - O Realismo: Courbet - Arte e identidade individual: a necesidade de representarnos. A imaxe do corpo humano. O xénero do retrato. A evolución na imaxe do artista. - Arte e identidade colectiva: escolas, rexionalismos e procura de identidade. - A pintura impresionista. - As características xerais do Impresionismo - Manet: "O almorzo campestre" - Monet: "Impresión, sol nacente", "A serie da catedral de Rouen" - Camille Claudel." L¿Age mûr o La edad madura" - Vangardas e novas formas de expresión.

Contidos
- O Postimpresionismo (Cezanne: "Natureza morta con tarteira "; Gauguin: "Despois do sermón" e "O Mercado" ; Van Gogh: "A noite estrelada") - A arte como dispositivo de dominación e control: desde o século XIX á sociedade contemporánea. - A arte e o seu valor propagandístico: desde o século XIX á actual sociedade de consumo. - A arte como medio de progreso, crítica e transformación sociocultural desde o século XX á actualidade. - A arte como expresión dos avances tecnolóxicos: desde a Revolución Industrial ata a era dixital. - A representación da muller na arte desde unha perspectiva crítica. - A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte. - Arte e intervención no territorio: o urbanismo como arte.

UD	Título da UD	Duración
12	A arte na primeira metade do século XX	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza con rigor un vocabulario amplo referido ás Vangardas	PE	70
CA2.1 - Distinguir e analizar as funcións e as dimensións relixiosa, ideolóxica, política, social, económica, expresiva e propiamente estética das obras de arte, demostrando unha comprensión e un xuízo crítico e fundamentado destas e da súa produción e a súa percepción.	Analiza e comenta as funcións e simbolismos das obras obras de arte.		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Coñecer as principais figuras femininas da historia da arte, dándolle visibilidade á muller como artista, analizando o contexto político, social e cultural no que desenvolveron a súa produción artística e recoñecendo o seu esforzo por facerse valer nel.	Analiza o papel das mulleres artistas nos movementos de vangarda e a imaxe que se deu da muller a través das súas obras.		
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Interpreta as obras das Vangardas considerando a concepción e función que ten a arte como ruptura coa tradición anterior	TI	30
CA3.1 - Coñecer e explicar as principais manifestacións e movementos artísticos, identificando e analizando o seu contexto cultural, a súa vinculación coas funcións atribuíbles á arte, as súas características estilísticas fundamentais e o seu desenvolvemento no tempo.	Define o concepto de vangarda artística en relación co acelerado ritmo de cambios na sociedade da época e a liberdade creativa dos e das artistas iniciada na centuria anterior.		
CA4.2 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Analiza o papel de iconos identitarios que adquiririon determinadas obras en momentos e sociedades concretas.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas. - Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte. - Arte e identidade individual: a necesidade de representarnos. A imaxe do corpo humano. O xénero do retrato. A evolución na imaxe do artista. - Arte e identidade colectiva: escolas, rexionalismos e procura de identidade. - Vangardas e novas formas de expresión. - A ruptura da tradición: a arte na primeira metade do século XX.As Vangardas Históricas: Fauvismo (Matisse: "A Alegría de Vivir") e Expresionismo (Munch: "O Grito"; Kiechner: "A rúa") - Cubismo (Picasso: "As señoritas de Avignon", "O retrato de Ambroise Vilard", "Naturaleza morta con cadeira de rexilla", O Guernica".) e Abstracción (Kandinsky: ¿Primeira acuarela abstracta¿; Mondrian: "Táboa número 1".) - Dadaísmo (Marcel Duchamp: "A fonte" e "L.H.O.O.Q.") e Surrealismo (Dalí: "A persistencia da memoria"; Miró:" O carnaval de arlequín"; Magritte: "A chave dos campos") - A arte como medio de progreso, crítica e transformación sociocultural desde o século XX á actualidade. - A arte como expresión dos avances tecnolóxicos: desde a Revolución Industrial ata a era dixital.

Contidos
- Arte e realidade: imitación e interpretación. A revolución da fotografía e do cinema. - A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte. - Maruja Mallo: "A verbena". - Frida Kahlo: "La columna rota". 1944. - Arte, mecenado e coleccionismo como elementos de diferenciación social.

UD	Título da UD	Duración
13	A arquitectura no século XX	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Interpreta a arquitectura do século XX considerando o seu sentido de ruptura e a concepción do racionalismo e a funcionalidade.	PE	70
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza a terminoloxía e vocabulario específico, demostrando un coñecemento básico da arquitectura dos séculos XX e XXI		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA3.1 - Coñecer e explicar as principais manifestacións e movementos artísticos, identificando e analizando o seu contexto cultural, a súa vinculación coas funcións atribuíbles á arte, as súas características estilísticas fundamentais e o seu desenvolvemento no tempo.	Distingue e describe as características doutras tendencias arquitectónicas á marxe do Movemento Moderno ou Estilo Internacional, en particular a High Tech, a posmoderna e a deconstrución.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Explica o papel desempeñado no proceso de universalización da arte polos medio de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.		
CA4.2 - Analizar o papel conformador da identidade individual e colectiva que posúen a arte e o patrimonio artístico, analizando as autorrepresentacións humanas e o uso de recursos estéticos e iconográficos na xeración e o mantemento dos vínculos grupais.	Explica as raáons do mantemento e a difusión internacional do Movemento Moderno en arquitectura.		
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- Arte e identidade individual: a necesidade de representarnos. A imaxe do corpo humano. O xénero do retrato. A evolución na imaxe do artista.
- Arte e identidade colectiva: escolas, rexionalismos e procura de identidade.
- A arte como medio de progreso, crítica e transformación sociocultural desde o século XX á actualidade.
- A arte como expresión dos avances tecnolóxicos: desde a Revolución Industrial ata a era dixital.
- Arquitectura e espazo: a creación de espazos arquitectónicos.
- Arquitectura do século XX. Principais arquitectos do século XX.
- os trazos esenciais do Movemento Moderno en arquitectura.
- Racionalismo: Le Corbusier ("A casa Saboya")
- O Organicismo: Wright ("A casa da fervenza" e "Museo Guggenheim de Nova York")
- O Racionalismo: Mies van der Rohe: ("Pabillón de Alemaña en Barcelona" e " Segram Building")
- A arquitectura ao marxe do estilo internacional: Posmodernidade, High-tech e Deconstructivismo.
- Arte e intervención no territorio: o urbanismo como arte.
- Arquitectura, urbanismo e deseño sostible. A contribución da arte aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. Arte e medio ambiente.
- Arte, mecenado e coleccionismo como elementos de diferenciación social.

UD	Título da UD	Duración
14	A arte na segunda metade do século XX	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Valorar e respectar a diversidade de manifestacións artísticas a partir da investigación e o debate arredor das diferentes concepcións da arte e a análise de obras concretas sobre as que comprobar a pertinencia das devanditas concepcións.	Interpreta as artes plásticas da segunda metade do século XX e do XXI considerando as novas concepcións e funcións que se dan na arte.	PE	70
CA1.2 - Elaborar e expresar con coherencia e fluidez xuízos e emocións propios sobre as obras de arte e mostrar respecto e empatía polos xuízos e expresións dos demais, utilizando a terminoloxía e o vocabulario específico da materia e demostrando un coñecemento básico de diversas linguaxes artísticas aprendidas.	Utiliza a terminoloxía e vocabulario específico, demostrando un coñecemento básico da arte da segunda metade do século XX e do século XXI		
CA2.2.1. - Comentar o contexto histórico artístico	Sitúa no espazo e no tempo a obra relancionándoa cos feitos sociais, políticos, culturais, relixiosos ... que interviñeron sobre a súa elaboración, o artista e o comitente.		
CA2.2.2. - Comentar a obra desde un punto de vista estilístico e formal	Caracteríza a obra dentro do estilo ao que pertence e analiza os seus principais trazos formais.		
CA2.2.3. - Comentar a obra desde os puntos de vista iconográfico, social, político e cultural	Analiza, segundo corresponda, os siginificados iconolóxico, social, político, cultural e relixioso da obra.		
CA3.1 - Coñecer e explicar as principais manifestacións e movementos artísticos, identificando e analizando o seu contexto cultural, a súa vinculación coas funcións atribuíbles á arte, as súas características estilísticas fundamentais e o seu desenvolvemento no tempo.	Identifica e explica no seu contexto os distintos movementos artísticos que se desenvolveron desde mediados do século XX.	TI	30
CA3.2 - Coñecer as principais figuras femininas da historia da arte, dándolle visibilidade á muller como artista, analizando o contexto político, social e cultural no que desenvolveron a súa produción artística e recoñecendo o seu esforzo por facerse valer nel.	Analiza o papel das mulleres artistas nos movementos de vangarda		
CA3.3 - Coñecer e analizar criticamente a imaxe que se deu da muller na historia da arte, mediante a análise comparativa de obras de distintas épocas e culturas nas que se representen figuras, roles, símbolos e temas relacionados coa feminidade.	Analiza a través da comparación de distintas obras da imaxe e o concepto da muller		
CA4.1 - Comprender a importancia da conservación e promoción do patrimonio artístico, investigando sobre os procesos de adquisición, conservación, exhibición e uso sostible de obras de arte, así como sobre o impacto positivo e negativo das accións humanas sobre elas.	Explica o papel desempeñado no proceso de universalización da arte polos medio de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Elaborar comentarios histórico-artísticos de distintas obras de arte a partir do coñecemento crítico e argumentado do seu contexto histórico, as súas funcións e a súa relevancia social, política e cultural, valorando e respectando distintas obras e formas de manifestacións artísticas.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía e vocabulario específico da arte na arquitectura e nas artes plásticas.
- Influencias, préstamos, continuidades e rupturas na historia da arte.
- Arte e identidade individual: a necesidade de representarnos. A imaxe do corpo humano. O xénero do retrato. A evolución na imaxe do artista.
- Arte e identidade colectiva: escolas, rexionalismos e procura de identidade.
- Vangardas e novas formas de expresión.
- A universalización da arte desde a segunda metade do século XX. O minimalismo na escultura (Carl André: "Equivalente VIII")
- O movemento abstracto e as súas tendencias pictóricas: o expresionismo abstracto (Pollok: "Uno: Número 31") norteamericano, o informalismo europeo (Tapies: " Pintura") e a abstracción xeométrica
- As principais correntes figurativas: Pop Art (Warhol: "Marilyn Monroe"), Nova Figuración e Hiperrealismo.
- A arte como medio de progreso, crítica e transformación sociocultural desde o século XX á actualidade.
- A arte como expresión dos avances tecnolóxicos: desde a Revolución Industrial ata a era dixital.
- Arte e realidade: imitación e interpretación. A revolución da fotografía e do cinema.
- A arte conceptual: (J. Kosuth: "Una y tres sillas")
- A muller como artista. A loita pola visibilidade ao longo da historia da arte.
- Marina Abramovic. "Art must be beautiful Artist must be beautiful". 1975. Performance.
- Cindy Sherman. "Untitle film still". MoMA. Fotografía. 1980
- Louis Bourgeois. "Mamá". 1999
- Arte, mecenado e coleccionismo como elementos de diferenciación social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Combinarase unha metodoloxía expositiva, principalmente para a introdución dos temas a explicar (mapas conceptuais, fotografías, presentacións, vídeos, textos, mapas) con outra fundamentalmente activa e colaborativa baseada no sistema de reconstrución, é dicir, o alumnado elaborará os seus propios comentarios das obras propostas a partir dos materiais (apuntamentos, presentacións, mapas conceptuais, imaxes,...) subministrados na Aula Virtual e na clase mediante os que poderá desenvolver as competencias clave.
Durante todo o curso procurarase integrar, repasar e relacionar, de maneira constante os principais procesos histórico-artísticos estudados en avaliacións anteriores, para facilitar a asimilación dos contidos por parte do alumno

e reforzar as ideas de cambio e permanencia.
A utilización de recursos audiovisuais permitirá especialmente a mellorar a comprensión e contextualización dos procesos históricos.
Especialmente realizaranse actividades tendentes á esquematización de ideas, aclaración e explicación de conceptos co fin de que o alumnado acade unha idea clara de cada período artístico.
A metodoloxía ten que ser variada e axeitada ás características e aos ritmos de aprendizaxe do alumnado, debe ser tamén activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o colaborativo do alumnado, co fin de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia a situacións reais e aos estudios posteriores. Realizaranse actividades como:
- Crear representacións: Os alumnos crean táboas, gráficos u outras infografías para interpretar texto ou datos. Axuda aos alumnos a organizar información utilizando múltiples formas de presentar os datos.
- Elaborar organizadores gráficos: Os alumnos utilizan unha representación visual para organizar a información. Aumenta a comprensión e facilita o debate ao representar a información de forma visual.
- Traballos de investigación: Para poñer en práctica o dominio dos contidos básicos das Ciencias Sociais o alumnado levará a cabo traballos de maneira individual ou grupal.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Ordenador da aula e pizarra dixital
Apuntamentos do docente
Presentacións interactivas
Documentais sobre os distintos períodos artísticos e obras.
Apps para a realización de presentacións, gráficos, infografías, organizadores gráficos,...
Repertorios de imaxes sobre obras de arte.

A Aula Virtual empregarase ademais de como repositorio de materiais sobre os diferentes temas, como espazo para realizar e recoller as distintas propostas de traballo que serán avaliadas polo profeosrado.
O uso de apps centrarase na análise de información e a construcción e presentación dos seus propios esquemas explicativos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao longo dos primeiros días do curso desenvolverase unha proba de avaliación inicial que fará especial fincapé nas competencias comunicativas (capacidade de síntese, claridade expositiva, convencións ortográficas, ...), e no dominio da cronoloxía, a localización espacial e o comentario básico de documentos (imaxes, gráficos, mapas ...).
Os resultados obtidos na proba servirán para facer fincapé no desenvolvemento daquelas competencias que tanto de xeito individual como grupal estean menos desenvolvidas.
A partir do conxunto de datos obtidos do anteriormente e dos expedientes dos alumnos valorarase a necesidade ou non de plans específicos para algúns alumnos.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	**4**	**8**	**8**	**7**	**7**	**8**	**8**	**8**	**8**	**7**
Proba escrita	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Táboa de indicadores	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	**7**	**7**	**7**	**6**	**100**
Proba escrita	70	70	70	70	**70**
Táboa de indicadores	30	30	30	30	**30**

Criterios de cualificación:

A cualificación de cada avaliación obterase de sumar a media ponderada dos diferentes exames (70% da nota final), máis a valoración dos seus traballos (30 %).
Haberá un mínimo de dúas probas escritas durante o período de tempo que comprenda a avaliación. Cada unha das probas constará dunha parte teórica (20% da nota) e outra de carácter práctico (80% da nota).

- A parte teórica constará de definicións de conceptos artísticos de forma precisa.
- A parte práctica alternarán dous formatos:

• O primeiro consistirá na análise dunha obra de arte (clasificación correcta da mesma no tempo e no espazo, o contexto histórico-artístico, e a análise dos aspectos formais e do contido da obra) e da análise breve de 4 ou 5 obras (clasificación e trazos fundamentais).
• O segundo consistirá na análise de dúas obras de arte que inclúan a clasificación correcta das mesmas no tempo e no espazo, o contexto histórico-artístico, e a análise dos aspectos formais e do contido das obras tal e como propón como modelo de exame a CIUG.
• Se unha das partes non se contesta ou a súa resposta é case nula, o exame quedará suspenso.
• Na nota de cada unha das partes teranse en conta a corrección na expresión escrita (ortografía, sintaxe e uso do léxico adecuado).

Os traballos prácticos realizados na aula, os comentarios de obras e os exercicios e cuestionarios a realizar na Aula Virtual do Centro suporán o 20 % da cualificación

Criterios de recuperación:

A avaliación continua implica que o alumno debe ser avaliado do conxunto de contidos que vai adquirindo progresivamente ao longo do curso, e non só dos contidos que se desenvolveron nun trimestre concreto. Por outra banda, tamén supón que o alumno que suspende unha avaliación pode recuperar na avaliación seguinte, mediante a realización das actividades que se determinen e unha proba de recuperación.
Cando un alumno/a non supere unha avaliación, entregaráselle ao comezo da avaliación seguinte un plan de recuperación personalizado que incluirá unhas actividades de reforzo (que serán valoradas mediante as

correspondentes rúbricas) e un exame. Establecéndose un valor do 70% para o exame e un 30% para as actividades de reforzo.
Os alumnos que ao rematar a terceira avaliación non superasen ningunha das tres avaliacións deberán presentarse a unha proba extraordinaria global antes do remate do curso. Do mesmo xeito, aqueles alumnos que teñan pendente de superación unha ou dúas avaliacións presentaranse a unha proba extraordinaria das avaliacións suspensas elaborada polo profesor antes do remate do curso . A cualificación positiva na mesma suporá que o alumno aproba a materia na avaliación final ordinaria. A cualificación negativa suporá que o alumno suspende a materia e deberá presentarse na convocatoria extraordinaria prevista para o mes de xuño.
Proba extraordinaria de xuño.
O exame da proba extraordinaria de xuño é común para todos os alumnos. Será elaborado seguindo o modelo de proba obxectiva que se utiliza ao longo do curso.
O aprobado, cunha nota mínima de 5, nesta proba significará a superación da materia, aínda que será precisa unha coherencia mínima nas respostas e non deixar ningunha das dúas partes das que consta sen responder.

6. Medidas de atención á diversidade

Sendo a Historia da Arte unha materia optativa, xa constitúe unha das vías que establecen resposta á diversidade de intereses e necesidades do alumnado. Con carácter xeral a ensinanza debe ter unha natureza individualizada, que tome en consideración o punto de partida de cada alumno ou alumna, traballando na medida do posible de xeito particular sobre a súa motivación, os seus intereses e as súas capacidades de aprendizaxe. Neste sentido débese prestar atención especial ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
De xeito ordinario adoptaranse unha serie de medidas encamiñadas a previr ou compensar dificultades leves mediante a adecuación do currículo vixente, sen alterar ningún dos seus elementos prescritivos, co fin de que a diversidade do alumnado acade as capacidades establecidas nos obxectivos
Para o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe por trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), por dislexia, polas súas altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, estableceranse as medidas curriculares e organizativas necesarias co fin de que poidan alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e competencias establecidas en cada etapa para todo o alumnado.
De ser necesario, elaborarase a adaptación curricular do alumnado que a precise en colaboración co Departamento de Orientación.
Así mesmo, estableceranse as medidas oportunas para os alumnos con dificultades específicas de aprendizaxe por TDAH ou dislexia, tales como adaptación de instrumentos e, e de ser o caso, tempos e apoios que aseguren unha correcta avaliación deste alumnado. De igual xeito, buscarase a localización mais idónea na aula, de forma que estean sentados cerca da mesa do profesor e, na medida do posible, ao lado de compañeiros que lle sirvan de modelo de tranquilidade, de orde e axuda.
Ao longo do curso e, segundo a evolución e necesidades concretas de cada alumno/a, poderanse levar a cabo todas as medidas que consideremos necesarias para o correcto desenvolvemento destes alumnos/as.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - A competencia audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - O fomento do espírito crítico e científico		X	X					X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.6 - A educación emocional e en valores		X					X	
ET.7 - A igualdade de xénero								X
ET.8 - A creatividade		X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - A prevención e resolución pacífica de conflitos					X			

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - A competencia audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.5 - O fomento do espírito crítico e científico	X				X	
ET.6 - A educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X
ET.7 - A igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.8 - A creatividade	X	X	X	X	X	X
ET.9 - A prevención e resolución pacífica de conflitos				X		X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita á Catedral de Santiago	Visita das obras románicas e barrocas da cidade se Santiago		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico

Planificación adecuada: número, duración das actividades, coherencia e nivel de dificultade.
A adecuación de obxectivos, contidos, criterios de avaliación ás características e necesidades do alumnado.
Metodoloxía empregada
A adecuación de procedementos e instrumentos de avaliación ás características e necesidades do alumnado.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Pertinencia e accesibilidade dos materiais utilizados.
Medidas de atención á diversidade
Resultado das medidas de atención á diversidade.
Tratamento dos elementos transversais e actividades complementarias.

Descrición:

En canto ao indicador 1 usarase unha folla de rexistro en distintos momentos do curso, especialmente ao remate de cada unidade didáctica.Terase en conta o númro de sesións efectivamente impartidas e as razóns do desfase se o houber.
Os indicadores de logro para a avaliación da adecuación dos obxectivos, contidos, criterios, procedementos e instrumentos de avaliación tormarán en conta o éxito académico acadado polo alumnado (porcentaxe de aprobados). Establécese un mínimo do 50%. en BACHARELATO.
Avaliaremos o proceso de ensino e a práctica docente utilizando rúbricas para os indicadores do grupo 3 a 6 ao final de curso.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguemento da programación, así como a súa avaliación e posibles propostas de mellora realizaranse polo departamento nas reunións mensuais e, en todo caso, ao remate de cada avaliación.
Para a modificación da programación didáctica revisaranse os seguintes aspectos:
- A idoneidade da selección, distribución e secuenciación dos obxectivos e contidos.
- A idoneidade da metodoloxía seguida e dos materiais e recursos didácticos empregados.
- A adecuación dos criterios de avaliación relacionados coa adquisición das competencias básicas.
- A eficacia dos procedementos e instrumentos de avaliación. Revisión dos criterios de cualificación.
- As medidas de atención á diversidade empregadas e, en particular, as ACI (adaptacións curriculares individualizadas).
- O programa de reforzo para a recuperación de materias pendentes de cursos anteriores.
- O desenvolvemento das actividades extraescolares e complementarias e das relacionadas co Plan Anual de Lectura do centro e coa integración das Tecnoloxías da Información e a Comunicación.

Os cambios e adaptacións serán recollidos nas correspondentes actas de reunión, no apartado de seguimento da propia plataforma Proens e posteriormente na memoria final de curso. Na derradeira reunión de departamento recolleranse as propostas de mellora de cara a modificar e mellorar a programación da materia no vindeiro curso.

9. Outros apartados